

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

A. Θέμα του κειμένου είναι η αποφυγή των πολέμων. Αρχικά, ο συγγραφέας αναρωτιέται γιατί γίνονται πόλεμοι αφού όλοι τίθενται υπέρ της ειρήνης και υποστηρίζει ότι το να μπει ο καθένας στη θέση του αντιπάλου είναι ο μόνος τρόπος για την αποφυγή πολεμικών συγκρούσεων. Αυτή η στάση αποτελεί την αρχή κάθε ηθικής σκέψης, σύμφωνα με το συγγραφέα, ο οποίος ενισχύει τη θέση του με την παρουσίαση ηθικών παραινέσεων παλιών και νεότερων αυθεντιών. Στη συνέχεια υπογραμμίζει το ρόλο του διανοούμενου, που αντικειμενικά και νηφάλια μπορεί να διαχειριστεί τα κίνητρα των αντιπάλων, και τον συγκρίνει με τους πολιτικούς που σύμφωνα με τη γνώμη του, δημιουργούν τους πολέμους προκειμένου να εδραιώσουν την εξουσία τους. Τέλος, επισημαίνει ότι ο πόλεμος είναι παράλογος και δεν ωφελεί κανέναν.

B1. Αποτελεί κοινό τόπο πως ένας πόλεμος δεν συμφέρει κανέναν - ούτε καν τον νικητή. Αυτό συμβαίνει γιατί οι απώλειες που σημειώνονται σε έμφυχο υλικό, η καταστροφή τόσο του φυσικού περιβάλλοντος όσο και του οικιστικού δεν κάνουν διακρίσεις σε νικητές και ηττημένους. Γενικότερα, σε καιρό πολέμου κυριαρχεί η βαρβαρότητα, η θηριωδία ο ευτελισμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και ο σκοταδισμός πνεύματος και ψυχής. Είναι, λοιπόν, ανάγκη επιτακτική να επαναπροσδιορίσουμε τις αξίες της ζωής και να παραμερίσουμε οτιδήποτε αντιστρατεύεται την ηθική, τους νόμους και την ελευθερία των άλλων ώστε να θεμελιωθεί μια κοινωνία αλληλεγγύης και δικαιοσύνης.

B2. Καντ: «Πράττε έτσι ώστε η αρχή που διέπει την πράξη σου να μπορεί να γίνει νόμος για όλους».

Σέρβος συγγραφέας: «Σε εποχές αντιπαράθεσης ο ρόλος του διανοούμενου είναι να γίνεται συνήγορος των αντιπάλων».

Αγία Γραφή: «ο συ μισεις ετερω μη ποιήσεις»

«Αγαπα τον πλησιον σου ως σεαυτον»

B3. Η δομή της παραγράφου είναι:

Θεματική πρόταση: «Δεν υπάρχει ...τον διανοούμενο»

Σχόλια – Λεπτομέρειες: «Από τη μια ... τον νικητή»

Πρόταση Κατακλείδα: «Κάθε πολεμική ... είναι παράλογη»

B4. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τις ερωτήσεις για να προκαλέσει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Παράλληλα, επιδιώκει να τον

προβληματίζει για τις πολεμικές συγκρούσεις. Τέλος, με τη χρήση των ερωτήσεων το κείμενο αποκτά ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα.

B5. α) φταίνε = ευθύνονται

παραινέσεις= νουθεσίες, συμβουλές

αντιπαράθεση= διαφωνίας, διένεξης

συνήγορος= υποστηρικτής

ψυχραιμος= ήρεμος, ατάραχος, πράος, νηφάλιος

β) κοινότοπη= κοινός + τόπος

συνήγορος= συν + αγορεύω

προδότης= προ + δίνω (δίδωμι)

ευπρόσδεκτη= ευ + προς + δέχομαι

πατριδοκαπηλία= πατρίδα + κάπηλος

Γ .

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Πρόκειται για εισήγηση σε σχολική ημερίδα, επομένως χρειάζεται:

Προσφώνηση: Κύριε Διευθυντά,

Κύριοι Καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ορισμός:

Ειρήνη είναι η κατάσταση φιλία αμοιβαίας κατανόησης, αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων ή λαών, με σκοπό την πορεία προς την πρόοδο και την ευημερία, βασισμένη στο διάλογο και τις αξίες του ανθρωπισμού.

Σύμφωνα με τον Έριχ Φρομ η λέξη ειρήνη χρησιμοποιείται με διττή σημασία: από τη μία με την έννοια του μη πολέμου ή της μη χρήσης βίας για την επίτευξη ορισμένων στόχων, αυτό θα ήταν ο αρνητικός της ορισμός, ενώ, αντίθετα, σύμφωνα με το θετικό της ορισμό, η ειρήνη είναι η κατάσταση της αδελφικής αρμονίας όλων των ανθρώπων. Όταν σήμερα γίνεται λόγος για την ειρήνη γενικά, κανείς δε σκέφτεται την αρμονική αλληλεγγύη των ανθρώπων ούτε την πλήρη εξέλιξη του ανθρώπου από ψυχολογική άποψη, αλλά το μη πόλεμο.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Η αξία της Ειρήνης:

Για το άτομο:

- Ολοκληρώνει την ανθρώπινη προσωπικότητα, καλλιεργώντας τα ανθρωπιστικά ιδεώδη.
- Δίνει νόημα και περιεχόμενο στη ζωή του ανθρώπου.
- Δημιουργεί το απαραίτητο κλίμα αγάπης και ασφάλειας μέσα στο οποίο ο άνθρωπος μπορεί να γευτεί τους καρπούς της εργασίας του και τα αγαθά του πολιτισμού.
- Οδηγεί τον άνθρωπο στην επιδίωξη της πνευματικής και ηθικής του εξύψωσης.
- Απαλλάσσει το άτομο από το φόβο του βίαιου θανάτου, την ανασφάλεια. Ο άνθρωπος διακατέχεται από αισθήματα ηρεμίας, ασφάλειας, αισιοδοξίας για το μέλλον.

Για την κοινωνία:

- Αποτελεί τον βασικότερο κρίκο συνοχής των ανθρώπων.
- Παρακινεί σε ειρηνικά έργα που συμβάλλουν στην πρόοδο και την ευημερία της παγκόσμιας κοινότητας.
- Φέρνει σε επαφή τους λαούς όλης της γης, προωθείται η συνεργασία.
- Καλλιεργεί το διάλογο ως μοναδικό μέσο επίλυσης των διαφορών.
- Αναπτύσσεται η οικονομική ζωή, ανεβαίνει το βιοτικό επίπεδο των λαών.
- Προωθούνται τα γράμματα, οι τέχνες, οι επιστήμες.
- Καλλιεργείται ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Η αποστολή του διανοούμενου στο σύγχρονο διεθνιστικό πλαίσιο:

Στην εποχή της έντονης αλληλεπίδρασης των λαών ο πνευματικός άνθρωπος υπερασπίζεται από τη θέση του τη συναδέλφωσή των λαών για την επικράτηση της παγκόσμιας ειρήνης. Για να καταστεί αυτό πιο σαφές αναφέρουμε ότι:

- ο ίδιος καταδικάζει φαινόμενα πάταξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τους «ισχυρούς» προς τους «αδύνατους».
- Επίσης, δε μένει αμέτοχος στην έξαρση και άλλων προβλημάτων παγκόσμιας εμβέλειας, όπως το οικολογικό, το ενεργειακό, η πείνα των τριτοκοσμικών χωρών αλλά επισημαίνει τη σοβαρότητά τους από τη θέση του ποιητή, του ιστορικού, του φιλοσόφου, του δημοσιογράφου, του μουσικού προτείνοντας παράλληλα κάποιες λύσεις. Επομένως, αποτελεί το θεματοφύλακα του διεθνούς δικαίου.
- Ο βαθιά σκεπτόμενος άνθρωπος κρίνει αναγκαία τη διαφύλαξη της πολιτισμικής φυσιογνωμίας της κάθε χώρας χωριστά στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης.

- Ο ίδιος ως άριστος γνώστης της γλώσσας του, της ιστορίας του, των ηθών του τόπου του δε θεωρεί γόνιμη την αφομοίωση των λαών από τους πανίσχυρους.
- Αντί αυτού, άποψή του είναι η διατήρηση της εθνικής φυσιογνωμίας/ εθνικής ταυτότητας/ της ευρείας παράδοσης μιας χώρας για την αποφυγή κάθε είδους εκμετάλλευσης των ανεπτυγμένων λαών προς τους αναπτυσσόμενους.
- Καταδικάζει, λοιπόν, την ξενομανία/ τον άγονο μιμητισμό του τρόπου ζωής, του τρόπου διασκέδασης, του τρόπου σκέψης ως βασική στάση των νέων που άκριτα υιοθετούν κάθε τι ξενικό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Έργο, λοιπόν, του καθενός είναι η διαμόρφωση ηθικής συνείδησης που προσανατολίζεται στην παγίωση της ειρήνης ως υπέρτατο αγαθό. Η επιτυχία της προσπάθειας αυτής προϋποθέτει ένα δημοκρατικό πολίτευμα που θα διαπαιδαγωγήσει τους πολίτες με την ιδέα της ειρήνης και το σεβασμό της ανθρωπίνης ζωής.